

1. Vládny návrh zákona o mediálnych službách – druhé čítanie.

Ide o novo navrhnutý zákon, ktorý kombinuje a nahrádza viaceré predošlé mediálne zákony (o vysielaní a retransmisii, resp. o digitálnom vysielaní), pričom dostane slovenskú legislatívu do súladu s európskymi smernicami. **Zákon bol postúpený do druhého čítania bez pozmeňujúcich návrhov.** Gestorský výbor pripravil dlhší pozmeňujúci návrh, ten však prerokovaní tiež nebol.

Napriek väčšiemu celkovému rozsahu zmien, ak sa sústredíme iba na menšín, skôr vidíme zachovanie *status quo*. Nový zákon obsahuje, v takmer nezmenenej forme, všetky predošlé možnosti a garancie pre menšiny vyplývajúce zo zmienených „starých zákonov“. Navrhnuté zmeny v textácií dotýčajúcich paragrafov sú najskôr technického charakteru. Pribudlo niekoľko nových momenty vyplývajúcich zo zmien v samotnom mediálnom priestore (napr. rozšírenie diapazónu digitálnych obsahov), vrátane povinnosti poskytovateľov online platforiem na zdieľanie videí chrániť verejnosť pred videami, ktoré podnecujú k nenávisti alebo diskriminácii – § 48 ods. 1 písm. b).

Najdôležitejšia zmena z pohľadu menšín je, ako narába nový zákon **s povinnosťou RTVS vysielat' obsah aj v menšinovom jazyku.** Má tak spraviť „v časovom rozsahu zodpovedajúcom národnostnému a etnickému zloženiu obyvateľstva“¹. Vládny návrh novelizuje aj tento paragraf pridaním toho, ako sa ráta toto zloženie: je to „podľa posledných výsledkov sčítania obyvateľov“.

Problém je, že čo sa týka televízie, RTVS nikdy nebol schopný tieto kvóta reálne naplniť, ba ani sa k tomu priblížiť (na rozdiel od rozhlasu, kde takmer plnohodnotne funguje menšinové Rádio Patria). V roku 2020 sa malo v národnostnom jazyku vysielat' **2022 hodín televízie, ale vysielalo iba 57,3 hodín.** Nie je vidno ani tendenciu vylepšenia: v roku 2017 to napríklad bolo 121,9 hodín namiesto zákonom určených 1422 hodín. Ministerstvo kultúry vo svojom pôvodnom návrhu (v MPK) rátalo s upustením od hore uvedenej formulácie a jej nahradením zákonnou garanciou 360 hodín v televízii pre menšiny, čo by bolo oveľa vyššie číslo ako je súčasná prax, no zároveň oveľa menšie číslo ako súčasná zákonná garancia. Namietali to viaceré menšinové organizácie, a po rokovaniach sa zrodil kompromis: vládný návrh „šalátovým spôsobom“ pridáva do Zákona o RTVS (532/2010) nové paragrafy 5a a 27a, ktoré definujú, že verejnoprávna televízia musí odvysielat' **denne nie menej ako 120 minút a ročne nie menej ako 500 hodín.** Keďže súčasné kapacity toto nestíhajú, pridáva sa **prechodné obdobie,** v ktorom v roku 2022 bude televízna zložka RTVS vysielat' aspoň 240 hodín a v roku 2023 aspoň 360 hodín menšinových relácií, kým sa v roku 2024 napokon dosiahne hore uvedená kvóta 500 hodín.

¹ Zákon č. 532/2010 o RTVS, § 5 ods. 1 písm. g)

Hodnotenie: **Nakoľko zákonné garancie v prospech menšín ostávajú v platnosti, a kompromis zrodený v MPK efektívne rieši aj problém rozsahu televízneho vysielania pre menšiny, návrh odporúčame podporiť.**

Navrhujeme technickú zmenu resp. doplnenie, a to v paragrafoch, kde sa hovorí o zákaze propagácie a podnecovaniu k nenávisti. Konkrétne ide o § 48 ods. 1 písm. b), § 61 písm. c) a 74 písm. b), ktoré navrhujeme doplniť takto: „na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického či iného zmýšľania, majetku, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, narodenia, národného alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, štátnej príslušnosti, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, **alebo z dôvodu iného postavenia**“. Takéto definične otvorený odkaz by vylúčil možný neskorší zúžený pohľad na dôvody vedúce k nenávisti, ktorej propagácia je neprípustná.

2. Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách – druhé čítanie.

Ide o pomerne rozsiahlu novelizáciu **pozemkového zákona**. V rámci našej analýzy sa však sústredíme iba na dopady navrhnutých zmien na možnosť **jednoduchých pozemkových úprav** (JPÚ) pod osídleniami marginalizovaných skupín obyvateľstva. Ide o opatrenie zavedené v roku 2017 a zahrnuté v § 2 ods. 1 písm. j) a § 8g.

Navrhnutá zmena nemení podstatu vykonania jednoduchých pozemkových úprav v týchto lokalitách, no zjednocuje niektoré administratívne procesy, ktoré sa ich týkajú. Najdôležitejšia zmena je posilnenie okresných úradov zoči voči obciam. Navrhovanou zmenou sa upustí od prerokovania vykonania pozemkových úprav s obcou a orgánom štátnej správy na úseku územného plánovania, teda sa vypúšťa prerokovanie projektu JPÚ so žiadateľom (obcou). Dopad tejto zmeny nie je jednoznačný. Kým JPÚ pod osídleniami MRK mohli zatiaľ iniciovať iba dotyčné obce, odteraz tak môžu spraviť aj iní účastníci procesu (§ 7 ods. 1). Povinnosti v súvislosti s konaním o JPÚ pritom zostávajú rovnaké – teda aj pri iniciovaní iným subjektom, ako je obec, je potrebné doložiť všetky dokumenty, ktoré sa predkladajú v konaní podľa ustanovenia § 8g.

Ďalšou zmenou je, že pri kompenzácii pôvodných vlastníkov pozemkov pod osadami nadobudnú povinnosť navrhnuť pozemky na účely vyrovnania aj iný štátny správcovia pozemku, ako je Slovenský pozemkový fond. Je to dôležitý moment najmä z hľadiska, že viaceré osídlenia sa nachádzajú aj na lesných pozemkoch, a preto je potrebné aby pozemky na účely vyrovnania mohol poskytnúť aj správca (napr. Lesy SR), nie len Slovenský pozemkový fond.

Ako zmenu s minimálnym negatívnym dopadom môžeme ponímať fakt, že k zahájeniu jednoduchých pozemkových úprav bude najnovšie potrebné mať súhlas „nadpolovičnej“ časti vlastníkov podľa výmeru pozemku, doteraz to bolo „najmenej polovičná“ ~časť (§ 7 ods. 2 c).

Hodnotenie: Môžeme konštatovať, že z hľadiska menšín ide o pomerne malý rozsah zmien. Týkajú sa zefektívnenia procesov vysporiadania pozemkov pod osadami, a hodnotíme ich ako zmeny s malým ale pozitívnym dopadom. **Návrh preto odporúčame podporiť.**

3. Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy - prvé čítanie.

Tento návrh reflektuje na situáciu, ktorá nastala presunom Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ÚSVRK) na Úrad vlády. Úrad vlády touto zmenou formálne nadobudne úlohu „koordinácie uskutočňovania inklúzie marginalizovaných rómskych komunít.“ (§ 24 ods. 1 e). Návrh tiež **definuje organizačnú štruktúru** na vykonanie tejto úlohy. Vytvára sa na to „samostatná organizačná zložka Úradu“ (t.j. ÚSVRK), pričom Úrad vytvára podmienky na jej činnosť. Vedúcim tejto zložky je splnomocnenec, „ak vláda vymenuje splnomocnenca vlády pre rómske komunity“. ÚSVRK má mať vlastné IČO. Takéto riešenie je možné považovať za účelové s cieľom zabezpečenia možnosti, aby ÚSVRK vykonal pozíciu „**sprostredkovateľského orgánu** v oblasti podpory inklúzie marginalizovaných rómskych komunít“. Z textu návrhu je jasné, že práve táto funkcia je hlavným motivátorom zmeny v takej podobe, akej je navrhnutá.

Návrh je možné vnímať pozitívne, nakoľko posilňuje postavenie ÚSVRK v rámci štátnej sféry (má mať IČO, môže byť sprostredkovateľským orgánom, Úrad vlády na neho deleguje koordinačnú funkciu v oblasti inklúzie). Smer rozšírenia kompetencií ÚSVRK je správny, nakoľko tento úrad vykonáva dôležitú úlohu v rámci štátnej správy.

Dá sa však polemizovať, či je rozsah navrhnutých zmien dostatočný. Podľa dostupných informácií má ÚSVRK v nasledujúcom období ako sprostredkovateľský orgán disponovať veľkým balíkom eurofondových zdrojov. Bude tak naraz vykonávať úlohy plánovacie, koordinačné, sprostredkovateľské a implementačné. Riešenie, že ÚSVRK nebude mať ani právnu subjektivitu, iba IČO, nekorešponduje s vážnosťou a komplexnosťou takejto agendy. Do úvahy preto prichádzajú aj riešenia, ako vygradovanie ÚSVRK na ministerstvo, resp. splnomocnenca na ministra bez portfólia, tak, ako bolo navrhnuté napr. v roku 2020 v tzv. Bielej knihe o inštitucionálnom nastavení integračných politík na obdobie 2020-2024.²

Hodnotenie: Návrh nastavuje správny smer posilnenia ÚSVRK a vytvorenia koordinačnej a sprostredkovateľskej úlohy pre tento úrad. **Návrh preto odporúčame podporiť.** Je však otázne, či je návrh dostatočne ambiciózny, a či takéto posilnenie úradu je postačujúci vzhľadom na jeho rozrastajúcu sa agendu. Preto navrhujeme **zvážiť ďalšie posilnenie ÚSVRK a prípadné vygradovanie splnomocnenca na ministra bez portfólia.** Je to krok, ktorý by zabezpečil efektívnejšie vykonávanie úloh splnomocnenca aj ÚSVRK.

² https://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/publikacie/biela-kniha.pdf

4. Vládny návrh zákona o profesionálnych náhradných rodičoch

Ide o vládny návrh nového zákona, ktorý upravuje súvislosti s výkonom práce profesionálneho náhradného rodiča. Štatút profesionálnych náhradných rodičov zatiaľ nebol komplexne upravený.

Naším cieľom nie je komplexná analýza zákona, iba jej časti, ktoré sa týkajú života menších na Slovensku. Zákon v § 8 pomenúva predpoklady zabezpečenia výchovy a všestranného vývinu dieťaťa, ktoré kontroluje centrum pre deti a rodiny. Medzi údajmi, ktoré centrum od rodiča vyžaduje, sú informácie o „jeho náboženskej príslušnosti a o náboženskej príslušnosti fyzických osôb žijúcich s ním v domácom prostredí“ ako aj o „jeho národnosti a materinskom jazyku a o národnosti a materinskom jazyku fyzických osôb žijúcich s ním v domácom prostredí“. Vysvetlenie, prečo sa tieto údaje zbierajú, objasňuje dôvodová správa. „Účelom zisťovania informácií o náboženskej príslušnosti, národnosti a materinskom jazyku je výlučne získanie informácie na účely utvorenia podmienok na **zachovanie náboženskej a národnostnej identity dieťaťa**, keďže jedným z prvkov, ktoré je nevyhnutné zohľadniť pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa je identita dieťaťa a právo dieťaťa na zachovanie identity“. Z návrhu zákona vyplýva, že náboženstvo, národnosť a materinský jazyk profesionálneho rodiča má slúžiť na účel overenia splnenia predpokladu, že rodič spôsobom svojho života a života fyzických osôb žijúcich s ním v domácom prostredí vytvára predpoklady na zabezpečenie výchovy a všestranného vývinu dieťaťa (§ 8 ods. 3 v spojení s § 3 ods. 1 písm. h návrhu). Je to pomerne striktná formulácia, ktorá ide nad rámec toho, čo sa očakáva napr. v prípade pestúnskej starostlivosti alebo osvojenia dieťaťa (podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane detí).

Aj pri pochopení účelu nediskriminácie detí a podpory ich práva na zachovanie si vlastnej identity, v praktickej rovine môže viesť takáto formulácia zákona k problémom. Medzi deťmi vyrastajúcimi v rôznych typoch náhradných rodín sú na Slovensku nadreprezentované deti z rómskych komúní. Z hore uvedenej formulácie by mohlo vyplývať, že takéto deti by mohli brať k sebe iba rómski náhradní rodičia, čo nie je reálne. Naďalej, nie je jasné, či sa náboženstvo, národnosť a jazyk berú ako kombinácia: či napr. dieťa pravoslávnej viery a ukrajinskej národnosti môže k sebe zobrať iba pravoslávny a ukrajinský náhradný rodič. Kombinácií identít je veľa, a deti môžu zostať mimo možnosti mať náhradného rodiča iba kvôli identite rodičov. Za ďalší technický nedostatok považujeme použitie pojmu „náboženská identita dieťaťa“, na ktorý sa odvoláva dôvodová správa. Nie je jasné, na základe čoho sa táto identita pripisuje dieťaťu, resp. koho kompetencia je určiť „náboženskú identitu“ daného dieťaťa, hlavne keď ide o deti nízkého veku. Aplikácia overovania splnenia zákonných predpokladov profesionálneho rodiča na základe jeho náboženstva vyvoláva otázky aj z toho dôvodu, že podľa zákona o sociálnoprávnej ochrane detí sa o deťoch neviduje údaj o ich náboženstve. Návrh zákona túto vec

nemení a nie je preto vylúčené riziko nejednotného výkladu a aplikácie týchto informácií pri overovaní splnenia predpokladov profesionálneho rodiča.

Hodnotenie: Z hore uvedených vyplýva, že by sme odporúčali preformulovať uvedené podmienky na náboženstvo a národnosť. Odporúčame oveľa mäkšiu formuláciu, kde by pri výbere rodičov bolo zabezpečené rešpektovanie kultúrnych a náboženských špecifik dieťaťa; aby náhradní rodičia boli vybraní senzitívne a informovaní o potrebách detí, tak ako je to napr. v prípade záujemcov o pestúnsku starostlivosť alebo osvojenie detí medzištátne (Zákon č. 305/2005 Z. z. § 38 ods. 4 a 1). Všeobecné intencie zákona vnímame pozitívne a preto ho **odporúčame podporiť so zmenami**.

5. Návrh poslanca VALÁŠKA na vydanie zákona o príspevku na úhradu nákladov na bývanie – prvé čítanie

Ide o návrh zákona, ktorý navrhuje osobitný príspevok na bývanie, ako samostatný príspevok, odviazaný od súčasného systému – dávky v hmotnej núdzi. Tým by sa vyriešili problém súčasného príspevku na bývanie – **adresnosť**. Druhé zásadné riešenie, ktoré tento návrh poskytuje je **adekvátnosť** – výška príspevku nie je naviazaná na pevnú sumu bez ohľadu na veľkosť rodiny, či finančnej potreby. V princípe sa viaže na veľkosť životného minima, ktoré sa pravidelne zákonom prehodnocuje (raz ročne).

Posudzovanie nároku na príspevok sa vyratúva na základe *rozhodného príjmu*, čo je príjem očistený o povinné odvody. Zákon zároveň taxatívne vymenúva najmä dávky štátu, ktoré sa za príjmy nepovažujú (písm. a až n). Ďalšou podmienkou pre vznik nároku je právny vzťah k nehnuteľnosti (nájomný, alebo vlastnícky) a fakt, že 30% *rozhodného príjmu* nesmie byť vyšší, ako normatívne vyrátané náklady na bývanie (spôsob výpočtu normatívnych nákladov na bývanie je taktiež zákonom určený). Maximálna výška je tiež stanovená. Zákon pamätá aj na ľudí bez príjmu, alebo takých s príjmom pod úrovňou životného minima. Tam je suma príspevku stanovená na úrovni 30% sumy životného minima spoločne posudzovaných osôb pre nájomníkov a 20% pre vlastníkov nehnuteľností.

Spôsob vyplácania je prevodom na účet, prípadne na požiadanie v hotovosti. Do cudziny sa príspevok nevypláca. Je na **zváženie doplniť do zákona možnosť zavádzanie inštitútu osobitného príjemcu** v prípade neplatenia, podľa vzoru dávky v hmotnej núdzi. Napriek líšiacej sa spätnej väzbe od samospráv, je tento spôsob chápaný ako príklad dobrej praxe prevencie neplatičstva.

Ďalšou možnosťou, ktorá by ale predstavovala dodatočnú administratívnu záťaž by bolo vyplácanie príspevku na bývanie priamo poskytovateľom; i.e. nájomcom, služby spojené s bývaním priamo ich poskytovateľom – elektrika, voda plyn, odvoz smetí, tuhé palivo etc.

Hodnotenie: **Návrh odporúčame podporiť.** Téma je dôležitá a napriek možným vylepšeniam je tento návrh príspevku na bývanie výrazným spôsobom ako pomôcť najchudobnejším. Táto úprava by bola principiálne veľmi vhodnou. Naviazanie výpočtu na životné minimum by bolo zároveň dostatočne flexibilné v prípade náhlych zmien cien energií. Keďže na navýšenie príspevku by stačilo zvýšiť úroveň životného minima, čo považujeme za elegantné riešenie. (Žiaľ aj vzhľadom na stanovisko MF SR, ktoré je prílohou návrhu tohto zákona a negatívneho vplyvu na verejné financie sa nedá očakávať prijatie tohto zákona.)

6. Návrh poslancov GYIMESIHO a TARABU na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní – prvé čítanie

Táto novela zákona predložená poslancami Gyimesim a Tarabom si vyslúžila veľa mediálnej pozornosti. V dôvodovej správe sa uvádza, že novelou chcú predísť polarizácii spoločnosti a nepriamej diskriminácii osôb iného názoru. Avšak verejne komunikovaným zámerom návrhu je **zakázať dúhové vlajky** na verejných budovách.

Za verejné budovy sa považujú okrem iného parlament, ministerstvá, orgány štátnej správy, štátne školy, orgány územnej samosprávy či SAV (§ 3 ods. 1); k čomu novela pridáva sídlo verejného ochrancu práv. Na takéto budovy by po zavedení zákona bolo zakázané „*umiestniť symboly hnutí, organizácií, komunit a ideológií propagujúcich akýkoľvek druh sexuálnej orientácie*“. Za porušenie zákazu hrozí pokuta 7000 eur.

Odhliadnuc od ideologickej vojny, ktorá sa okolo zákona rozpútala, text návrhu je **extrémne vágny** a vzniká riziko širokej interpretácie. Nie je jasné, na aké symboly sa zákon presne vzťahuje – takmer akékoľvek zoskupenie môže spadať pod kategóriu *hnutie, organizácia, komunita a ideológia*. Taktiež fráza „*...propagujúcich akýkoľvek druh sexuálnej orientácie*“ implikuje, že zákon sa vzťahuje aj na organizácie propagujúce heterosexuálnu orientáciu, čo môže zahŕňať aj cirkevné organizácie. Navyše ministri Matovič aj Korčok avizovali, že ak sa otvára zákon, chcú pristúpiť k diskusii o sprísnení používaní iných vlajok, explicitne ide o vlajky národnostných a etnických skupín.

Navyše, zákon predstavuje nebezpečný trend v upieraní práv menších, resp. zneužívaní menšinových tém na získanie politických bodov. Zákon vykresľuje sexuálne menšiny ako nebezpečenstvo pre majoritu a z dôvodovej správy vyplýva, že vyjadrenie podpory pre menšiny spôsobuje diskrimináciu väčšiny. Takýto princíp je škodlivý pre všetky menšiny, či už sexuálne, etnické alebo jazykové.

Hodnotenie: **Navrhujeme zákon nepodporiť.** Snaží sa vyriešiť takmer neexistujúci problém, ale neefektívnosť navrhovaného riešenia potenciálne spôsobí viac škody ako osohu.

7. Návrh poslanca FECKA na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení – druhé čítanie.

Cieľom tejto novely je zjednodušiť oddelenie časti obce, hlavne pre prípady ako Nižná Šebestová (rodná obec predkladateľa), ktorá je formálne súčasťou mesta Prešov. **Zákon bol posunutý do druhého čítania v nezmenenej podobe.**

Momentálne existuje možnosť oddelenia časti obce de jure, ale de facto je to nemožné. Za prvé, na vyvolanie referenda je potrebná petícia s účasťou minimálne 30% oprávnených voličov *celej obce*. **Novela upravuje toto kvórum na 70% oprávnených voličov odčleňovanej časti obce.** Za druhé, samotné referendum sa momentálne musí odohrávať na úrovni *celej obce*. Po prijatí novely **by sa referendum odohrávalo len v odčleňovanej časti obce.**

Avšak na oddelenie časti obce nestačí úspešné referendum. V §2a odseku 5 sú stanovené **presné podmienky, ktoré musia byť splnené, aby sa mohla obec rozdeliť.** Nové obce môžu vzniknúť, ak:

- majú katastrálne územie alebo súbor katastrálnych území tvoriaci súvislý územný celok
- majú **najmenej 3000 obyvateľov**
- urbanisticky nesplynuli s ostatnými časťami obce
- ak do rozvoja odčleňovanej časti obce boli vložené investície, od ktorých je závislá celá obec

Všetky tieto podmienky zostávajú v platnosti. Novela dokonca **pridáva podmienku, že musí byť zohľadnená história obce.** Toto kritérium je vágne a interpretácia je nejasná, ale domnievame sa, že zámerom novely je umožniť oddelenie častiam obcí, ktoré majú históriu samostatného fungovania. Zachovanie týchto podmienok značne mitiguje možné riziká novely. Ďalšia novinka je, že sa odčleniť nemôže tzv. mestská časť (také majú de jure iba Bratislava a Košice).

Je obavou, či by táto novela nevedla k oddeleniu častí obcí obývaných majoritou od častí obývaných rómskou menšinou. Známý prípad, kedy sa časť obce o niečo podobné pokúšala, je obec **Žehra, kde sa jadro obce snažilo oddeliť od rómskej osady Dreveník.** Takéto oddelenie momentálne **nie je možné a nebude možné ani po prijatí novely.** Žehra má dokopy 2500 obyvateľov, takže nespĺňa kritérium minimálne 3000 obyvateľov. Dreveník navyše nemá históriu samostatnosti.

V skutočnosti je extrémne málo prípadov obcí, kde by takéto oddelenie rómskej osady bolo čo i len teoreticky možné. Teoreticky možné by to bolo napr. v obci Smižany, ktorá má dokopy 8900 obyvateľov, z čoho je 2900 rómskej národnosti a žijú v geograficky oddelenej koncentrácii. Pri ostatných obciach by museli nastať zásadné demografické zmeny, aby bolo riziko oddelenia reálne.

Oddelenie častí obcí od rómskych osád síce predstavuje teoretické riziko, ale **v praxi to považujeme za nepravdepodobné** aj po novelizácii.

Je tu však obava, že by umožnenie oddelenia častí obcí viedlo k **atomizácii samospráv**. Momentálne je problémom, že menšie obce nemajú dostatočné finančné a personálne kapacity na to, aby poskytli kvalitné verejné služby všetkým svojim obyvateľom. Ťažko sa odhaduje, v koľkých obciach by existovala dostatočne silná vôľa obyvateľov na takýto krok. Mohlo by sa to týkať najmä bývalých obcí, ktoré dnes tvoria súčasť väčších a etnicky inak zložených miest – napr. bývalá prevažne maďarská obec Tomášová, ktorá je dnes súčasťou Rimavskej Soboty. Počítajúc s tým, že petíciu za referendum musí podporiť 70% oprávnených voličov odčleňovanej časti, ktorá musí mať minimálne 3000 obyvateľov, nepredpokladáme lavínovú reakciu rozdeľovania obcí. Stále však platí, že v súčasnosti by bolo viac žiadúce podporiť municipalizáciu (dobrovoľné spájanie sa obcí), ako ich rozdelenie.

Hodnotenie: Návrh je z hľadiska menších neutrálny, keďže neočakávame, že by vyprodukoval prípady odčlenenia osád od obcí. Zároveň však ide proti potrebám obcí na Slovensku vo všeobecnosti: naše obce potrebujú municipalizáciu, nie väčšiu fragmentáciu. **Novelu preto odporúčame nepodporiť.** Dôležitejšie nám príde vytvoriť motivačné dráhy vedúce k municipalizácii, vrátane prostredníctvom garancií pre obce, ktoré sa vzdávajú svojej samostatnosti, že si môžu zachovať silné rozhodovacie právomoci vo svojom (bývalom) katastri napr. formou veta poslancov z miestnej časti.